

1. повторяться *his honored status of the elected scapegoat*. Все неудачи всех членов семьи объясняются тем, что герой обманул их надежды: они «избрали» его гением, а он, наоборот, навлек на них позор.

Аналогичную технику и аналогичную смену оценки мы наблюдаем в романах Сары Уотерс *The Little Stranger*, Барбары Вайн *The Blood Doctor*, Энн Тайлер *The Breathing Lessons* и др.

2. полным повтором титульной формулы в разных контекстах, сообщающих адептивному словосочетанию новые значения, что свидетельствует об усложнении структуры концепта и увеличении числа его признаков. Примером может послужить роман Саймона Мойера *The Glass Room* относительное прилагательное *стеклянный/glass* безоценочно. Однако, развиваясь в КО, через многочисленные повторы разными персонажами *glass room* формируется в сложный неоднозначный образ дома, проклятия для одних, наслаждения для других. То же справедливо применительно к роману Грэма Свифта *Last Orders*, где последняя воля умершего оказывается стимулом для возрождения близких ему людей или *The Secret Scripture* Себастьяна Барри, где устаревшее *scripture* становится развернутым обозначением страдания.

Независимо от пути наращивания смысла, оформленного титульными словами, итогом является создание кумулятивного образа либо равного концепту целого текста, либо основного в его структуре.

Представленные **выводы** о значимости КО в художественной речи не имеют исчерпывающего характера и оставляют большие **перспективы** для дальнейшего изучения формирования ментального образа целого произведения.

Литература

- Арутюнова Н. Д. От образа к знаку / Н. Д. Арутюнова // Мышление, когнитивные науки, искусственный интеллект. – М.: Центр. АНР, 1998. – С.147-162. Винокур Г. О. Филологические исследования. Лингвистика и поэтика / Г. О. Винокур. – М.: Наука, 1990. – 452с. Демьянков В. З. Парадигма в теории языка / В. З. Демьянков // Горизонты современной лингвистики: традиции и новаторство. Сб. в честь Е.С.Кубряковой/ Под ред. Н. К. Рязцевой. – М.: Языки слав. культуры, 2009. – С. 27-37. Колесникова Е. Я. «Дом»: Образ, значение, концепт / Е. Я. Колесникова // Записки з романо-германської філології. – 2011 – № 27 – Одеса: КП ОМД, 2011. – С.101-107. Кубрякова Е.С. Язык и знание: На пути получения знаний о языке. Части речи с когнитивной точки зрения. Роль языка в познании мира / Е. С. Кубрякова. – М.: Языки слав. культуры, 2004. – 560с. Кухаренко В. А. Кумулятивный образ в системе художественного текста / В. А. Кухаренко // Слово й текст у процесі культури. Матер. міжнар. наук. конф. присв. 80-річчю з дня народження проф. О. М. Мороховського. – Київ: Ленвіт, 2010. – С. 18-19. Кухаренко В. А. Кумулятивный образ и связность текста / В. А. Кухаренко // Вісник Київськ. нац. лінгв. ун-ту. – 2011. – Т. 14. – № 1. – С. 59-68. Лакофф Дж., Джонсон М. Метафоры которыми мы живем / Дж. Лакофф, М. Джонсон. – 2-е изд. – М.: Изд-во ЛКИ, 2008.- 256с. Петров С. Подходы к теории отражения в когнитивной психологии / С.Петров // Философские науки. – 1991. – № 2. – С. 61-73. Anglin J. M. The Growth of Word Meaning / J. M. Anglin. – Cambr., MA.: MIT Press, 1970. – 124p. Rubens B. The Elected Member / B. Rubens. – L.: Abacus, 1986. – 224 p.

УДК 811.111.' 37' 373

КУЛЬЧИЦЬКА О.В.

(Львівський національний університет імені Івана Франка)

ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ДО ПЕЙОРАТИВНОЇ ЛЕКСИКИ У СУЧАСНІЙ ЛІНГВІСТИЦІ

У статті проаналізована експресивно-емотивна лексика, а саме пейоративна, з точки зору теорії мовленнєвих актів, генезису та стилістичного контексту. В даній статті явище пейоративності розглядається з позицій сучасної лінгвістики, як таке, що є результатом оцінної діяльності мовного суспільства.

Ключові слова: пейоративи, контекст, ілокуція, оцінність.

Кульчицкая Е.В. Теоретические подходы к пейоративной лексике. В статье проанализированна экспресивно-эмотивная лексика, а именно пейоративная, с точки зрения теории речевых актов, генезиса и стилистического контекста. В данной статье рассматривается явление пейоративности с позиций современной лингвистики, что является результатом оценной деятельности речевого сообщества.

Ключевые слова: пейоративы, контекст, иллокуция, оценность.

Kul'chyts'ka O.V. Theoretical approaches to pejorative vocabulary in modern linguistics. The given article deals with the expressive-emotive vocabulary, the pejorative lexis in particular, from the point of view of the theory of speech acts, genesis and stylistic context. The notion of pejoration is studied from the position of modern linguistics, as the one that results from the evaluative activity of the linguistic community.

Key words: pejoratives, context, illocution, evaluation.

Лінгвістика сьогодення звертається до часів В. фон Гумбольта, який закликав вивчати мову у взаємозв'язку з людиною та її діяльністю, адже, згідно твердження видатного вченого-лінгвіста, мова,

як діяльність людини, наскрізь пронизана почуттями [Гумбольдт 1982].

Мета даної статті полягає у розкритті характеру експресивно-емотивної лексики, а саме пейоративної, з позицій мовленнєвих актів, генезисної та стилістичного контексту. Відповідно до мети дослідження сформульовані наступні **завдання**: вивчити вплив контексту на функціонування пейоративної лексики, визначити передумови для досягнення ілокутивного ефекту, розкрити поняття пейоративної лексики з позицій сучасної лінгвістики. **Предметом** дослідження є особливості функціонування пейоративної лексики. **Об'єктом** є сама пейоративна лексика.

Пейоративна лексика має більш складну смислову структуру, ніж лексика нейтральна, і характеризується наявністю конотативної, контекстуальної семантики. Під пейоративом в широкому сенсі розуміють негативну оцінку. Пейоративами ми називаємо лексичні одиниці, в семантичну структуру яких входить конотативний аспект (негативна емотивна сема), і за допомогою яких виражається негативне ставлення мовця до адресата [19]. Також ми притримуємося думки, що пейоратив - це негативна, емоційно-навантажена експресивна оцінність [Рябинская 2002]. Така пейоративна лексика ніби втягує в себе будь-яку інформацію, втілену в емотивну, оцінну та стилістичну функції.

Загально відомо, що мовна оцінка може бути трьох видів: меліоративною, нейтральною та пейоративною. Хоча до цієї класифікації варто додати ще й амбівалентну оцінку, що позначає ті явища та поняття, які по-різному оцінюються різними верствами суспільства з різними моральними кодексами. За Карасіком В.І. амбівалентні оцінні слова - це та лексика, що ділить людей за принципом "такі, як ми - не такі, як ми" [Карасик 1992, с. 292].

Слова нейтрального стилю відносяться до засобів стандартного спілкування, а пейоративна лексика переважає над меліоративною і розвивається значно динамічніше ніж інші пласти і тому потребує дослідження. Опираючись на дослідження Голод О.Є., Карасіка В.І., Мокієнко В.М., Левіна Ю.І., Леськіної С.В., Мардієвої Л.А, Орлової Г.А. та інших лінгвістів, ми можемо стверджувати, що мовленнєві одиниці з негативним та негативно-оцінним значенням представлені значно різноманітніше. Тенденція переважання пейоративних лексем над меліоративними можна пояснити тим фактом, що психологічно людина бере до уваги в першу чергу негативні характеристики інших людей в суспільстві. Позитивні якості сприймаються як частина чогось невід'ємного. Загальнонегативна характеристика ситуації чи об'єкта є більш різноманітна, ніж загальнопозитивна, оскільки норма є одна, а відхилення від норми може бути безліч. Джерелом пейоративності є сама людина зі всіма слабкими та сильними сторонами характеру, недоліками зовнішності та соціальною дійсністю, що нею ж і породжується [Турецкова 2011, с. 5]. Різноманіття оцінок зводиться переважно до трьох узагальнених груп: етичних, естетичних та утилітарно-прагматичних оцінок [Крылова 2009, с. 8].

Голод О. Є. виділяє два види пейоративної лексики: абсолютну та релятивну. В свою чергу абсолютна пейоративна лексика поділяється ще на дві групи на основі присутності чи відсутності негативної оцінної семи - оцінні пейоративи та афективи. В структуру оцінних пейоративів входить негативна оцінна сема, а в структуру афективів негативна оцінна сема не входить. Голод О. Є. також доводить, що оцінна та емотивна семи не завжди існують в структурі лексичного значення слова одночасно [Голод 2001, с. 7].

Під афективами В.І. Шаховский розуміє слова, які включають тільки семи емоційності. Вони характеризують найвищий ступінь емоційності мовця [Шаховский 1968]. Це перш за все - вигуки, лексика обзивання та ласки, лайлива лексика. Основною їхньою функцією є функція вираження психологічного стану мовця [16].

При функціонуванні в мові релятивної пейоративної лексики виникає аплікація негативної емотивної семи на семантику нейтрального слова через лінгвістичний контекст та ситуацію спілкування. А отже пейоративна лексика не обмежується лише зафіксованою у словниках. Ми дотримуємося думки, що будь-яке слово в контексті може набути пейоративного значення.

Дослідження на практиці показують, що мовці часто використовують нейтральні та меліоративні лексеми, які в контексті виступають у ролі пейоративів, тобто, як було зазначено вище, відбувається аплікація негативної емосеми на семантику нейтральної чи меліоративної.

Пейоративну лексику можна класифікувати за різними категоріями, а саме: суб'єктивність-об'єктивність оцінки; активність-пасивність об'єкту; контроль-відсутність контролю своєї поведінки; повноцінність-неповноцінність; соціальність-асоціальність; загальна-спеціальна оцінка; оцінка особи-оцінка представника групи; оцінка за зовнішніми даними-або за внутрішнім світом; оцінки за ступенем соціальної небезпеки; оцінка по відношенню до загальної думки; оцінка по відношенню до

обов'язків; оцінка за ступенем прив'язаності та її адекватності до можливостей особи [Карасик 1992, с. 286].

Розглянемо лексико-семантичну структуру пейоративів. Особливістю семантичного поля пейоративності є відсутність морфологічного ядра. Підставою для виділення лексико-семантичного поля пейоративів служить наявність у структурі лексичних пейоративних одиниць емотивно-оцінного аспекту - негативної емотивно-оцінної семи [Турецькова 2011, с. 4]. Її наявність можна назвати ключовою в семантичній структурі пейоративу. Така сема входить в ядро семантичної структури слова, утворює нерозривну єдність з його предметно-логічним змістом, та є однією із ознак денотату [Крылова 2009, с. 17].

В теоретичних джерелах присвячених пейоративній лексиці деякі мовознавці виділяють, що емотивність та експресивність це суб'єктивно-оцінне відношення, виражене від імені мовця, а оцінність - це позитивне чи негативне відношення мовця до об'єкту. Але ми притримуємося думки таких мовознавців як В.І. Шаховського, І.Н. Худякова, Н.А. Лукянова, Н.В. Пазича (на відміну від Л.Г. Бабенко, І.І. Квасюка, які широко трактують ці категорії) що емотивні слова завжди оцінні, тому вони і використовують термін "емотивно-оцінна лексика". Ще однією особливістю семантичного поля є віддалені периферії, які можуть бути представлені у вигляді графічних та фонетичних засобів. Фонетичні засоби пейоративності, включаючи інтонацію, можуть виражатися на письмі такими графічними засобами як: прописні літери, лапки, шрифтові виділення, три крапки, та інші.

Сферою використання пейоративної лексики здебільшого є розмовно-побутова, в художній літературі її використовують для відтворення своєрідного авторського сприйняття дійсності, відображення колориту мовлення героїв, передачі їхнього психологічного стану, а цим досягається ілюктивний ефект.

У сучасній лінгвістиці текст розуміється як комплексна, організована, взаємопов'язана одиниця мовної комунікації, за допомогою якої мовець здійснює конкретну мовленнєву дію з певним комунікативним наміром. В сучасній лінгвістичній теорії при визначенні функціонального спрямування мовленнєвих актів та їх відображення на письмі прийнято використовувати поняття ілюкції. Адже загально відомо, що значення мовленнєвих одиниць, в нашому випадку пейоративних, складається не тільки з форми та змісту, але і з їхнього комунікативного спрямування - функції. Це положення є одним з основних принципів сучасної лінгвістичної прагматики, яке знаходить своє відображення у роботах Дж. Серля, Рябінської Н.С., Арутюнової Н.Д. та інших [18] [John R. Searle 1965] [Рябинская 2002].

Вплив ілюктивного ефекту змушує адресата сприймати комунікативний намір мовця з потрібними для нього наслідками. Під ілюктивним ефектом ми розуміємо здатність адресанта викликати у адресата прагматичне відношення до висловлювання. Отже ілюкція - це аспект будь-якого мовленнєвого акту, вона немінуча. Ілюктивний вплив на адресата безпосередньо пов'язаний з оцінкою, тому висловлювання з оцінним компонентом може викликати ілюктивний ефект. В ілюкції висловлюється певний намір, мета, бажання мовця. Таким чином, мова є не тільки засобом комунікації, але і засобом дії. Вона керує людською поведінкою через прагматично навантажені мовленнєві одиниці, включаючи пейоративні [Турецькова 2011, с. 11].

Одиницею дослідження мовленнєвої діяльності слугує висловлювання, яке і прийнято називати одиницею мовлення. Її основною властивістю вважається завершеність висловлюваного змісту. Також вважається, що цим змістом і є ілюкція. Під час вивчення пейоративного висловлювання як форми, а ілюкції як змісту, виникають дві проблеми: з одного боку, одне пейоративне висловлювання як синтаксична модель, може висловлювати більше однієї ілюкції в залежності від умов, в яких проходить мовленнєвий акт. Тобто висловлювання може інтерпретуватися і як іронія, і як презирливість. З іншого боку, декілька висловлювань, побудованих за різними синтаксичними моделями, можуть представляти собою набір для висловлювання однакової ілюкції. Варто зазначити, що вибір потрібної для адресанта пейоративної одиниці визначається цілями та мотивами, які є екстралінгвістичними факторами обґрунтування вибору та які пояснюють той факт, що вибір адресантом спрямовується на досягнення кінцевого оптимального результату [18].

Вивчення використання пейоративних одиниць дозволяє стверджувати, що негативно-оцінні засоби направлені на досягнення ілюктивного ефекту і сприяють висловленню іронії, глузу, сарказму, гніву, обурення, погрози, розчарування, незадоволення. В залежності від цілей співрозмовників, від їх особистих характеристик та соціальних статусів, від самої мовленнєвої ситуації діапазон відтінків пейоративного значення є досить різноманітним. Він містить в собі такі відтінки значення як презирство, зневага, відроза, приниження, огида, несхвалення, обурення,

засудження, осуду. Таким чином, ціль використання пейоративів – оптимально підібраними мовленнєвими засобами отримати максимальний ілокутивний ефект та забезпечити очікування адресата від процесу мовленнєвої діяльності відносно того, що настане після даного висловлення [Туецькова 2011, с. 12].

Ми розглядаємо явище пейоративності з позицій сучасної лінгвістики, що є результатом оцінної діяльності мовного суспільства.

Особливість категорії лінгвістичної оцінки полягає в її екстралінгвістичному характері. Оцінка, що виражається мовними засобами, зумовлена інтеграцією оцінювальних об'єктів у діяльність людини. Оцінку отримує все, що є цінним чи антицінним для людини. Отже оцінка - явище раціональне. Оцінювання проходить через пізнання, а все решта, включаючи емоції, є її результатом. Вони мають не лінгвістичну, а психічну природу. Їхня функція - посилювати оцінну сему. Емоційність в оцінці більш притаманна усній мові, де вона характеризує мовця та комунікативну ситуацію в цілому. Іншим важливим моментом в структурі оцінки є експресивність, яка також не є обов'язковою для оцінки, але на відміну від емоційності може бути компонентом лінгвістичної оцінки. В таких випадках експресивність відіграє роль інтенсифікатора оцінки. Найбільш експресивними вважаються пейоративи, що утворилися шляхом метафоричного переосмислення. Чим недоладнішим є порівняння, тим інтенсивнішим є його експресивність і тим сильніша його емоційна дія [Крылова 2009].

Оцінка, оцінний акт, мають свою структуру, яка складається з суб'єкта, об'єкта, аксіологічної шкали, оцінного стереотипу, аспекту чи оснування оцінки. Найбільш важливим компонентом є суб'єкт оцінки, адже саме він визначає значимість того, що оцінюється. Суб'єкт може бути представленим як окремим індивідом, так і групою людей та суспільством загалом. В випадку узуальної оцінки в якості суб'єкта завжди виступає суспільство, так звана суспільна думка [Крылова 2009, с. 12].

Оцінність, в свою чергу, відіграє важливу роль у класифікації емоцій та розглядається у лінгвістиці у тісному зв'язку з такими категоріями, як емоційність, експресивність, пейоративність [20].

Широке розуміння терміна “соціально-оцінна лексика” дозволяє розглядати її на двох рівнях: парадигматичному (абсолютна соціально-оцінна лексика, зафіксована в словниках) та синтагматичному (релятивна соціально-оцінна лексика – слова, що є аксіологічно конотованими лише в конкретному контексті). Інваріантним оцінним значенням цієї мікросистеми лексики є оцінка з погляду соціально-ідеологічних позицій. Щодо пейорації, варто зазначити, що вона з'являється, як правило, у результаті співвідношенні лексеми з іншими елементами контексту [Голод 2001].

Контекст відіграє надзвичайно важливу роль у трактуванні пейоративних одиниць, а контекстуальний метод передбачає вивчення лексичних одиниць у співвідношенні з іншими лексичними одиницями у тексті. Згідно концепції Дж. Ферса, вираз набуває сенсу в ситуативному і соціальному контексті та є функцією такого контексту [Фёрс 1978, с. 31]. Іншими словами, якщо ми прагнемо зрозуміти, в якому значенні виступає певне слово і як воно співвідноситься з денотатом, що відображається в мові, варто обов'язково враховувати, що слова включені в вирази, а через них – в тексти, і що крім того, вони включені в «контекст» ситуації, що відображається. При цьому семантика слів в тексті, може значно відрізнитися від семантики ізольованих слів, оскільки тільки в розгорнутому виразі слово отримує своє справжнє, реальне значення.

Лінгвістичні дослідження показують, що значення слова не має чітких меж, поняттєва структура слова може видозмінюватись та охоплювати величезну кількість ситуацій. Практично в будь-якому контексті значення слова змінюється, передаючи відтінки думки, саме тому аналіз висловлювань в конкретних ситуаціях комунікації знаходить виключну гнучкість та рухливість значення, можливість його модифікації у відповідності до поняттєвих параметрів ситуації спілкування. Це явище називають комунікативною варіативністю значення. Багатозначність слова є наслідком варіативності значення, і сама є однією із форм варіативності змістовної сторони слова [Ковшиков, Глухов 2007, с. 62].

Варто зазначити, що мовленнєва система знаходиться в стані постійного розвитку. Ця зміна проходить як семантичне ускладнення. Для літературного тексту початок дослідження цього явища було покладено Б.А. Ларінім, а пізніше розвинулось в теорії стилістичного контексту І.А. Банніковою, Р.А. Кіселевою, С.І. Болдиревою, Г.В. Андрієвою та іншими. Теорія стилістичного контексту враховує ту обставину, що при читанні читач базує своє розуміння на всіх можливих співставленнях та протиставленнях елементів у структурі цілого. Стилiстичний контекст базується не

на мінімальних контекстуальних вказівках, що ідентифікують вже знайомі значення, а навпаки, на можливому максимумі індикації, що дозволяє констатувати появу в слові нових відтінків значення, конотацій та нових зв'язків з позначеною дійсністю чи вимислом. Отже ми можемо стверджувати, враховуючи вище зазначені положення, що значення пейоративних, так само, як і нейтральних та меліоративних лексичних одиниць, що функціонують в тексті, може бути змінено під впливом контексту, який в свою чергу може впливати на актуалізацію значення лексеми. Вплив може також проявлятися розширенням сфери використання та вживання пейоративів, підсиленням чи послабленням пейоративного значення лексеми, конкретизацією чи перетворенням пейоративної лексеми на нейтральну чи меліоративну. Варто зазначити що контекст, разом з ситуацією спілкуванням, здатні модифікувати пейоративну лексему на нейтральну чи меліоративну і навпаки, нейтральну чи меліоративну на пейоративну.

Отже, проаналізувавши теоретичні підходи та беручи до уваги положення вчених-лінгвістів Голод О.Є., Крилової О. Н., Карасіка В. І., Турецької І.В., ми дійшли наступних **висновків**: пейоративи - це лексичні одиниці за допомогою яких виражається негативне відношення мовця до адресата; пейоративна лексика розвивається значно динамічніше і переважає над меліоративною; пейоративи є носіями почуттів та емоцій та відносяться до стилетворчої лексики; пейоративи створюють передумови для досягнення ілюктивного ефекту, забезпечують очікування адресата від процесу мовленнєвої діяльності, що складає ілюктивну ціль пейоративних понять; пейоративна лексика поділяється на абсолютну, тобто таку, яка зафіксована в словниках, та релятивну, тобто слова, що є аксіологічно конотованими лише в конкретному контексті, сам контекст відіграє важливу роль в аналітиці пейоративів; особливістю семантичного поля пейоративності є відсутність морфологічного ядра. Вибір пейоративів залежить і від типу тексту - чим він ближчий до повсякденної мови, тим більше в ньому пейоративної лексики. Дослідження функціонування такої лексики дає змогу зрозуміти тенденції розвитку мови загалом.

Література

Арнольд И.В. Основы научных исследований в лингвистике. - М.: Высш. шк., 1991. — 140 с. Голод О.Є. Особливості семантики та функціонування пейоративної лексики в сучасній німецькій мові. Автореф. дис... канд. філол. наук: 10.02.04 / О.Є. Голод; Львів. нац. ун-т ім. І.Франка. — Л., 2001. — 18 с. Гумбольдт В. Избранные труды по языкознанию. М.: 1982. - 96 с. Карасик В.И. Язык социального статуса. М.: Ин-т языкознания РАН; Волгогр. гос. пед. ин-т. - 1992. - 330 с. Ковишников В.А., Глухов В.П. "Психолингвистика. Теория речевой деятельности". - Высшая школа. Издательства: АСТ, Астрель 2007. - 320 с. Крылова О.Н. Пейоративные номинации лица в гендерном аспекте: (на материале немецкого языка): автореф. дис. на соиск. учен. степ. канд. филол. наук: специальность 10.02.04 / О.Н. Крылова; Моск. пед. гос. ун-т. - Москва: 2009. - 19 с. Літературний словник-довідник під ред. Р.Т. Гром'яка, Ю.І. Коваліва та інш. - К.: Академія, 1997.-752с. Никитин М.В. Лексическое значение слова: структура и комбинаторика. - М.: Высшая школа, 1983. - 123 с. Рябинская Н.С. Речь как социальное действие основные понятия дискурсивного анализа. - Москва, 2002 г. - вып. 4. Турецькова І.В. Языковые средства манифестации пейоратива в словаре и тексте (на материале немецких пейоративных имен, характеризующих человека). Оренбургский Государственный Педагогический Университет. - Оренбург: 2011. - 20 с. Фёрс Дж. Р. Лингвистический анализ и перевод . Вопросы теории перевода в зарубежной лингвистике. - М., 1978. - С. 25-35. Шаховский В.И. Лексико-синтаксический способ выражения эмоционально-субъективной оценки в современном английском языке./ Вопросы германо-романского языкознания и методики преподавания иностранных языков. Т. 1. Иркутск: 1968., - 89 с. Шаховский В.И. Проблема разграничения экспрессивности и эмотивности как семантической категории лингвостилистики // Проблемы семасиологии и лингвостилистики. - Рязань, 1975. - Вып.2. Шаховский В.И. Эмотивный код и его реализация. - Волгоград: Перемена, 2003. - 175 с. John R. Searle. What is a speech act? — In: "Philosophy in America" ed. Max Black, London, Alien and Unwin, 1965, p. 221—239.

Інтернет-ресурси

<http://feb-web.ru/feb/mas/mas-abc/default.asp>. <http://nauka.vgi.volsu.ru/?p=1227>. <http://rspu.edu.ru/projects/deutch/note52.html>. <http://ru.wikipedia.org>. <http://www.twirpx.com/file/542389/>. http://zskspb.ru/funkcii_teksta/funkciya_teksta_-_illokuciya_predlojeniya.html

УДК 81'373.45'161.2/1

ЛЕЛЕКА Т. О.

(Кіровоградський державний педагогічний університет ім. В. Винниченка)

ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗМИ АНГЛІЙСЬКОГО ПОХОДЖЕННЯ В УКРАЇНСЬКІЙ І РОСІЙСЬКІЙ МОВАХ КІНЦЯ ХХ – ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ

У статті розглядаються проблеми, пов'язані з інтернаціоналізацією мови у зв'язку з розвитком мовних контактів. Визначено місце інтернаціональних елементів серед запозичень. Виявлено інтернаціоналізми англійського походження в українській і російській мовах кінця ХХ – початку ХХІ століття.

Ключові слова: мовна інтернаціоналізація, мовні контакти, запозичення, інтернаціоналізм.